

ابزارهای مالی (۱)

آیا لازم است که وام‌های ترازنامه هر ساله تجدید ارزیابی شود؟ (ران پاترسون)

ترجمه: دفتر مطالعات مالی و حسابداری مدیریت

در نرخ بهره وجود داشته باشد مصداق می‌یابد، هر چند که جریان‌های نقدی آنها تاثیر نپذیرد و سود یا زیان آنها با تعدیل نرخ بهره معکوس گردد. دومین ویژگی این است که هزینه بهره، بدون توجه به نرخ‌ها که وام‌گیرنده طبق قرارداد باید بپردازد، همیشه به نرخ‌های جاری اندازه‌گیری می‌شود. شایان ذکر است که تاثیر نرخ‌های بهره فقط در تجدید ارزیابی ظاهر می‌شود.

نکته مهمتری که باید بطور دقیق بحث شود این است که تجدید ارزیابی نه تنها بر اساس نرخ‌های عمومی که در مورد کلیه شرکت‌ها مورد استفاده قرار می‌گیرد بلکه باید بر اساس نرخ‌های مورد توافق هر یک از شرکت‌ها نیز مد نظر قرار گیرد. این امر بدان معنی است که حتی اگر نرخ‌های بهره عمومی تغییر نکند دلیل مواجه شدن شرکت‌ها با مشکلات مالی حاد می‌تواند سود گزارش شده خود را تعدیل نماید.

این شیوه پیشنهادی، در نسخه اولیه اعلامیه پیشنهادی، بشدت مورد حمله قرار گرفته است اما نویسندگان هم‌چنان در عقیده خود راسخ هستند با این اعتقاد که این امر نتیجه اجتناب‌ناپذیر مبنای تئوریک می‌باشد.

به عقیده JWG سود یا زیان باید هر زمانی که در مفهوم اقتصادی اتفاق افتاده‌اند گزارش شوند نه در هر زمانی که مدیریت تصمیم بگیرد که آنها را مشخص و شفاف نماید.

این امر انعکاس دهنده یک روند گسترده‌تر در استانداردهای حسابداری به سوی روش ارزیابی فوری می‌باشد که در این روش توجه کمی را به نیت مدیریت یا به آنچه که در آینده قرار است اتفاق بیفتد معطوف می‌دارد.

مدیران ممکن است تصمیم بگیرند که وام را برای تمام مدت حفظ نمایند و ضمن ارزش متغیر آن را به عنوان یک مسئله نامربوط در نظر بگیرند اما نظر JWG آن است که نیت آنها مهم نیست چون هرگونه تغییرات ارزش در زمانی که به وقوع می‌پیوندند باید تشخیص داده شوند.

این امر باعث می‌شود که ما به قضیه‌ای برگردیم که پیشنهاد مزبور بر اساس آن پایه‌ریزی شده است. بدین معنی که ارزش متعارف بیشتر از مبلغ قراردادی مربوط می‌باشد. این جنبه نشان دهنده این است که کلیه شرکت‌ها به عنوان تاجر فعال در دارایی‌ها و بدهی‌های مالی خود می‌باشند. چنین نقطه نظری می‌تواند برای شرکت‌های عمده مصداق یابد ولی برای اکثر شرکت‌های دیگر دارای مصداق نمی‌باشد. موضوع (مربوط بودن) باید در آن متن مورد ارزیابی قرار گیرد و این می‌تواند تعیین کننده آینده اعلامیه پیشنهادی باشد.*

در ماه دسامبر سال ۲۰۰۰، هیأت استانداردهای حسابداری، اعلامیه پیشنهادی را در مورد ابزارهای مالی که توسط (JWG 2) تهیه شده، منتشر نموده است. به موجب این اعلامیه، کلیه دارایی‌ها و بدهی‌های مالی باید در تاریخ تهیه ترازنامه، تجدید ارزیابی شوند.

چنین تغییری باعث دگرگونی در مباحث حسابداری می‌شود. در حسابداری بهای تمام شده باید اقلام غیرمالی مانند دارایی‌های ثابت و موجودی انبار تجدید ارزیابی شوند و مابقی اقلام مالی هم‌چنان ثابت باقی می‌مانند. بهرحال این مقاله تا زمانی که ارزش متعارف هر یک از اقلام مالی بجای مبلغ قراردادی مربوطترین معیار گزارش‌گری در صورت‌های مالی می‌باشد بحث برانگیز می‌باشد. برای درک بهتر موضوع مثالی به شرح زیر ارائه می‌شود:

تصور کنید که شرکت شما وام پنج ساله‌ای را به میزان ۱۰۰۰۰۰۰ پوند بانرخ بهره ثابت ۸٪ دریافت کرده‌است. تا زمانی که شما آن را بازپرداخت نمایید هزینه بهره برابر ۸۰۰۰۰ پوند در گزارش سالانه بوده و میزان وام نیز ۱۰۰۰۰۰۰ پوند در ترازنامه باقی می‌ماند. اما تحت اعلامیه پیشنهادی فوق، شما باید بطور مداوم کلیه پرداخت‌های آتی (اصل و بهره) را طبق قرارداد با نرخ‌ها که بتوانید پول را در زمان حاضر قرض بگیرید تنزیل نموده و سودها و زیان‌های منتج را در صورت سود و زیان گزارش کنید. بنابراین اگر بعد از سال اول، نرخ مزبور برای یک وام مشابه به ۱۰٪ تغییر کرد، شما باید وام را به میزان ۹۳۶۶۰ پوند تنزیل نموده و سودی برابر ۶۳۴۰ (۳) پوند را گزارش کنید.

خوانندگان تیزبین توجه داشته باشند که در این حالت بدهی ناشی از وام کمتر از میزانی است که باید بعد از ۲ سال بازپرداخت شود. لذا جهت اجتناب از ارائه هرگونه اطلاعات گمراه‌کننده در صورت‌های مالی هزینه بهره را نیز بر مبنای نرخ ۱۰٪ تعدیل نموده و این امر موجب تغییر مبلغ بدهی از ۶۳۴۰ پوند در طول مدت وام به ۸۰۰۰ پوند بطور واقعی می‌گردد. (البته در عمل این فرایند پیچیده‌تر است زیرا که با هر بار تغییر نرخ بهره تجدید ارزیابی دیگری مورد نیاز است ولی کل تاثیر تغییرات نرخ بهره بر سود و زیان همیشه برابر باقیمت تمام شده واقعی وام در طی دوره بازپرداخت آن خواهد بود).

در مورد این شیوه حسابداری، چندین ویژگی نامتعارف و غیرمعمول وجود دارد. اولین ویژگی این است که کلیه شرکت‌ها، هر زمان که با افزایش عمومی در نرخ‌های بهره مواجه شوند، سودهای فوری را در مورد استقراض (با نرخ ثابت) گزارش می‌کنند. البته این مسئله در مورد زیان‌ها نیز زمانی که کاهش

این مقاله ترجمه مقاله‌ای است از: (۱) Accountancy, March 2001

(۲) Joint Working Group

$$۱/۳۰۰۰۱ + ۲۰۰۰(۱/۱)۲ + ۲۰۰۰(۱/۱)۳ + ۲۰۰۰(۱/۱)۴ = -۶۳۴۰۳$$

پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی
پرتال جامع علوم انسانی